

LIJST DER BOEKJES DIE VOORRADIG ZIJN:

1. Drie maanden onder de sneeuw; 2. Zwarte Koo; 5. Aan de Molenbeek; 6. Een moedig meisje; 8. Het wonderlijk gezelschap; 9. De jonge vluchteling; 11. Het Kermis meisje; 12. Willem Tell; 13. Beter een lap dan een scheur; 14. Harten van Goud; 15. 't Verdrongen land van Saaftinge; 17. De Zinneloozen te Gheel; 18. De hut op de Heide; 21. De Landlooper; 22. En toch feest; 23. St Niklaas in 't Veerhuis; 25. De Vriezeman aan 't Front; 26. Verdwaald en terecht; 27. De jongens van West-Roozebeke; 30. De verdrongen stad; 32. 't Weesje van Brugge; 35. Het kindje van de Zee; 36. De Roovers van de Moeren; 37. De bezembinders van Kleit; 38. De vlucht in de Koffer; 44. De Gierigaard; 46. Broederliefde; 48. Eerlijk duurt het langst; 51. Een lastig geschenk; 52. Zonder Ouders; 56. In 't Bosch van Houthulst; 57. Nog gered; 58. Uit de oude Doos; 59. Dokter Jenner en Jenny; 61. Streng Winters; 64. De kinderen van den Zeeloods; 66. De kinderen van den Smokkelaar; 67. De Paaschklokken; 68. De Landverhuizers; 69. Leeuwte Van Damme; 72. Een moedige Kermisjongen; 76. Het Bultje; 77. De Pastoor van Laps heure; 78. Samen uit; 80. Goed voor kwaad; 82. Vaderlandsche Verhalen; Naasteliefde; 86. De overwintering op Nova-Zembla; 89. Hoe Sinterklaas hielp; 90. In Grooten Nood; 91. Kerstmis aan Zee; 94. Het Spook; 95. De twee Weesjes; 97. De Vlucht; 102. Reinaert de Vos; 104. Denk aan moeder!; 107. Dreesjes; 110. Robinson Crusoe; 112. De Rooversjongen; 113. De Deserteur; 115. Onschuldig veroordeeld; 118. De Spion van den Molen; 121. Hoog bezoek; 122. De wonderlijke Zwaan; 123. Uit bange dagen; 125. De flinke Baanwachster; 128. De gelaarsde kat; 129. De Dochter van den Blauwer; 130. Met Vakantie; 132. Tinneke; 133. De Helden van Stekene; 134. Een onrechtvaardige gestraft; 137. Oom Tom; 142. Op 't oud kasteel; 143. De reis in de Wildernis; 144. Bij de Kabouter; 145. De spionnen op den Toren; 146. De Jongen van Gaver; 148. De schat in de kist; 150. De smokkelaars van de Zee; 152. De schat in de mijn; 153. 't Graf van de Koning; 154. 't Berouw van den Strooper; 155. 't Kasteel Hoogdonk; 158. Van de Koning; 159. Karel de Goede; 160. Na veel avonturen; 161. Gered door de Koning; 162. Jan Breydel; 163. De Slag der Gulden Sporen; 164. Van den Koning; 165. 't Bocheljongentje; 167. Van drie Roovers; 168. Een jonkman van Artevelde; 171. Genoveva van Brabant; 172. Een avontuur van de Koning; 173. Een vreeselijke avond; 175. De gevluchte slaaf; 176. In de Koning; 177. Een moedige vrouw; 178. Ontsnapt; 179. Valsch beschuldigd; 180. Zoon van den Torenwachter; 182. De reis van Columbus; 186. Jack de Koning; 189. De Held van Tremeloo; 191. De Cow-boy van Fort-Bell; 192. Jean de Koning; 193. De wandelende Deur; 194. De avonturen van Geeraart; 195. George van Koning; 199. De Wolf van Ghistel; 202. De Spaansche Furie; 203. De Boer van Veurne; 210. Het verwoeste Vlaanderen; 211. De vondeling van 't Koning; 212. Betoonde Naasteliefde; 213. De IJslandvaarders; 214. Jongens van de Koning; 215. Een dappere vrouw; 217. Ali-Baba en de veertig Roovers; 218. Groote Broed van de Koning; 219. De jonge verstooteling; 220. Een kerstavond op de Prairie; 221. Leo's Nieuw van de Koning; 222. 't Gestolen kind; 223. De Roovers gestraft; 224. De Wildeman; 225. Het blond melkmeisje; 226. De lotgevallen van den Wildstrooper; 227. Verdrev van de Koning; 228. Moeder gered; 229. 't Dievenhuis; 230. De Schatgraaf van de Koning; 231. Een slechte Kameraad; 232. Bij de zakkenrollers; 233. Kleine Oorlog van de Koning; 234. De Heldendood van Anneessens; 235. De Wandelende Jood in Vlaanderen; 236. Nelly van den Mijnwerker; 237. De Geldduivel;

— ELKE WEEK VERSCHIJNT EEN NIEUW BOEKJE. —

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

(Derde druk).

Nr 71

A. HANS

Nieuwsgierig Aagje

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

NIEUWSGIERIG AAGJE.

I.

Men noemt een meisje, dat voortdurend dwaze vragen stelt, om allerlei dingen te weten, die geen belang hebben, wel eens « een nieuwsgierig Aagje ».

Luister hoe die naam in de wereld is gekomen. Heel lang geleden woonde in de Hollandsche stad Enkhuizen een vrouw, die nooit tevreden was binnen haar woning.

En toch had ze niets te kort. Haar man was handelaar en verdiende veel geld en Aagje, zoo heette de vrouw, kon rustig leven. Maar toch zat ze heele dagen te mopperen.

Nu was het: « Ach, ik ben zoo nieuwsgierig om Hoorn eens te zien »; dan: « Ik ben nieuwsgierig om Alkmaar eens te bekijken ». Of: « Morgen trouwt de dochter van den burgemeester te Medemblik; ik ben zoo nieuwsgierig naar den stoet ». Op een anderen keer toonde ze zich nieuwsgierig naar een nieuw huis te Edam, naar een groote boerderij ergens in den omtrek. Veel menschen te Enkhuizen wisten dat en lachten er mee. Maar mijnheer Janszoon, haar brave man, had er het meest last van. Hij was met Aagje naar

Hoorn geweest, en Medemblik en Alkmaar, en naar Edam ook al, steden daar in de buurt. Toch was Aagje nooit tevreden. Ze las van vreemde steden.

Op zekeren dag zei ze :

— O, ik ben zoo nieuwsgierig het groote Amsterdam eens te zien. Buur Anna is er al geweest en die vertelt er wonderen van. Ik wil er ook heen.

— We zullen wel eens naar Amsterdam gaan, beloofde de koopman.

— Morgen ?

— O, neen, morgen kan ik niet. En nog in geen maand. Het is nog veel te druk met de zaken, om aan den plezierreis te denken. Er moet gewerkt worden !

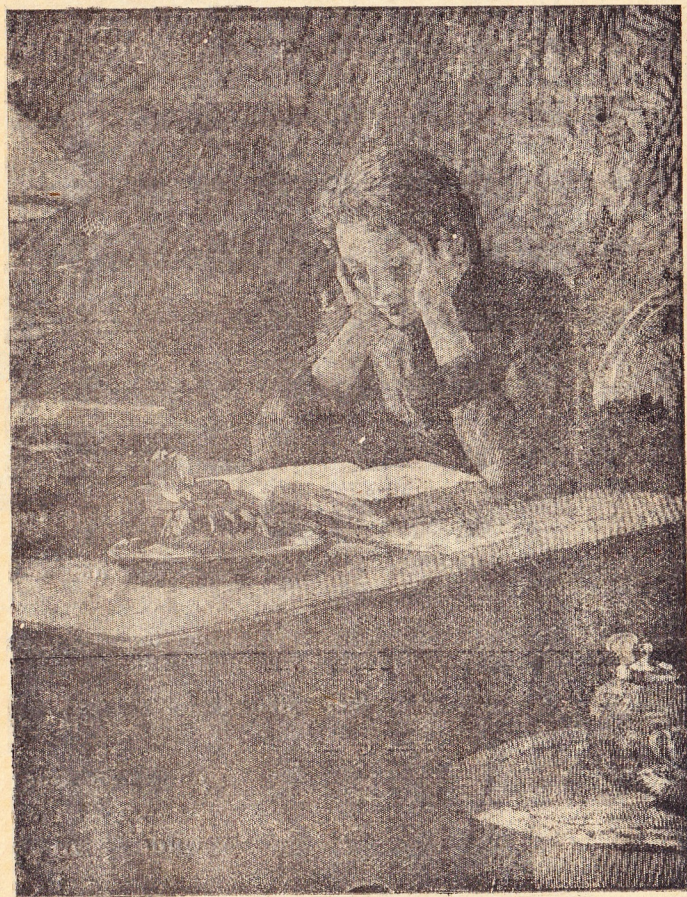
— Maar ik ben toch zoo nieuwsgierig naar Amsterdam ! zankte Aagje.

— Ja, dat is goed en wel, ge zijt altijd nieuwsgierig naar het een of ander, maar ge moet nu wat geduld hebben. Ik beloof u, dat we naar Amsterdam zullen gaan, over een maand of zoo.

De vrouw was hierover niet voldaan. Ze had dadelijk naar de groote stad willen vertrekken.

En ze maakte in stilte een plan. Ze wist, dat haar man voor twee dagen naar Kampen moest, een stad aan de overzijde der Zuiderzee. Dan kon zij stilletjes naar Amsterdam reizen. Ze zou al vast haar kleeren nazien. Ze wilde ginder eens pronken...

Op een Donderdag vertrok mijnheer Janszoon. Hij groette Aagje zeer hartelijk en voer 's morgens al vroeg met den beurtschipper mee.

Ze las van vreemde steden (blz. 2).

— Nu ben ik ook weg, zei Aagje.

Neen ze kon haar nieuwsgierigheid naar Amsterdam niet meer bedwingen en had geen geduld die reis een maand uit te stellen. Ze zou er dus alleen heen gaan. Ze meende dat best te kunnen. En pas was haar man heen, of Aagje kleepte zich netjes aan. Ze wilde dus te Amsterdam eens uitblinken en tooide zich met al haar juweelen. Om den hals droeg ze een snoer van bloedkoralen met zwaar gouden slot. Aan de vingers had ze gouden ringen en op zij, links van het lichaam, hing een fluweelen beugeltasch met gouden knip. In de tasch zat een flinke som geld.

— Zoo, Aagje, op reis ? vroeg een kennis, die haar in de diligence zag stappen.

— Ja, ik ga naar Amsterdam, antwoordde de vrouw fier.

— En zóó alleen ?

— Waarom niet ? Ben ik misschien niet oud genoeg ?

— Amsterdam is zoo groot; pas maar op, dat ge er niet verdwaalt !

— Zeg, ik ben geen klein kind meer ! hernam Aagje wat beleedigd.

De wagen vertrok en vol blijde verwachting reed Aagje uit Enkhuizen heen. Er zaten nog eenige reizigers in het voertuig. En onderweg wilde de vrouw van alles weten. 't Was voortdurend: « Hoe heet dat dorp ? Wie woont er op die boerderij ? Aan wien behoort gindsche molen ? Zijn dat rijke menschen op deze

buitenplaats ? Wat zou die buitenplaats wel gekost hebben ? »

En nog veel meer vroeg Aagje, zoodat een der mede passagiers eindelijk zei:

— Maar mevrouw, een dwaze kan meer vragen dan zeven wijzen weten te antwoorden !

Toen sloot Aagje een poosje den mond. Maar lang hield ze dat niet uit. Een koets reed voorbij en Aagje wenschte te hooren, wie er in zat. Dan was ze nieuwsgierig naar de lading van een schip op een kanaal. En zoo had ze altijd iets.

De menschen wierden het moe en gebaarden zich maar of ze haar niet verstonden.

Eindelijk kwam de wagen te Amsterdam aan. Hij hield stil vóór een groote herberg. Aagje was nu in de drukke stad. En ze zou maar dadelijk eens alles gaan bekijken. Nu kon ze haar oogen den kost geven. Hier stonden veel grooter woningen dan te Enkhuizen. En telkens vroeg Aagje aan voorbijgangers wie er woonde. Soms noemde men een naam, dan weer zei men, dat men het zelf niet wist. Een matroos bezag op zoo'n vraag eens het huis van boven tot beneden.

— Wie er daar woont ? herhaalde hij.

— Ja, dat zou ik willen weten, antwoordde Aagje.

— Wie er daar wel woont ! O, mensch, een machtig heer, dien ze den Grooten Turk noemen. Hij draagt een broek van zilver en een jas van goud en zijn muts zit vol diamanten. Ge moet uw oogen dicht nippen.

als ge er naar kijkt, zoo schittert het. Hebt ge den Grooten Turk nog nooit gezien?

— Neen...

— Maar mensch, dat is het wonderlijkste van de wereld. Ge treft het dat de kerel net te Amsterdam is, want hij rijst veel. Klop op de deur en ze zullen hem aan u vertoonen.

— Mag dat?

— Wel zeker, want die Groote Turk is fier op zijn zilveren broek, gouden jas en diamanten muts en laat zich gaarne bewonderen. Zoo iets hebt ge van uw leven nog niet gezien. Neem dus de kans waar.

De matroos verwijderde zich, maar toch niet ver. Aagje aarzelde wat. O, ze was zoo nieuwsgierig naar den Grooten Turk en wat zou ze van hem al niet kunnen vertellen te Enkhuizen! Ze had thans het geluk, dat hij zich te Amsterdam bevond. Over een maand zou hij niet hier zijn.

Zou ze het wagen? Zoo in een vreemde woning willen binnen treden? Doch, de matroos zei dat de Turk zich gaarne liet bewonderen.

En Aagje beklom de hooge stoep en liet den zwaren, koperen klopper vallen. Een knecht deed de deur open.

— Mijnheer, zei Aagje, ik zou den Grooten Turk eens willen zien.

— Wat, Groote Turk? vroeg de knecht, die een nijdig gezicht zette.

— Die met zijn zilveren broek, gouden jas en dia-

manten muts. De matroos vertelde me dat hij hier woont en zich gaarne laat bekijken. En ik kom heelemaal van Enkhuizen, mijnheer.

— Houd u zelve voor den gek! riep de knecht kwaad, en hij stak zoo dreigend de vuist op, dat Aagje haastig weg vluchtte.

Ze hoorde luid gelach. De matroos had van een eindje alles afgeloerd, en kwam nu naderbij.

— Hebt ge den Turk niet gezien? vroeg hij. Dan is hij vandaag slecht geluimd. Dat gebeurt nu en dan wel eens. En als de voorname sinjeur die beu heeft, wil hij niet uit zijn bed komen.

Aagje begreep dat de zeeman haar een poets gebakken had en beschaamd sloeg ze vlug een zijstraat in.

Dit voorval verminderde haar geestdrift voor Amsterdam wel wat. Doch dat duurde toch niet lang. Spoedig zag Aagje weer allerlei, dat haar lokte. Ze bleef lang vóór de winkels staan, want de uitstallingen wekten haar nieuwsgierigheid ten zeerste op.

Ze wilde van alles koopen, doch kon haar keus nog niet doen. Ze wenschte te veel.

— Weet ge wat, dacht Aagje, ik blijf van nacht te Amsterdam logeeren. Als ik morgen in den namiddag den wagen neem, ben ik nog thuis vóór het schip uit Kampen, dat altijd zeer laat in de haven is. En dan kan ik morgen nog veel genieten van al het schoone hier.

Ze trad een herberg binnen om iets te eten, want

ze had honger gekregen. Gezellig zat ze aan een tafel bij het raam en zag de drukte op straat.

— Reizen is toch plezierig, zei ze bij zich zelf. Wie altijd in Enkhuizen blijft, weet niet, wat er in de wereld te koop is. Ik ben er gaarne eens uit.

Smakelijk at ze brood en kaas en dronk daarbij een beker melk. Dat wekte haar op. Ze vond het wel duur, toen de waard de som noemde, doch dat behoorde zeker in de groote stad zoo.

Aagje ging weer de straat op en al wandelend kwam ze aan de haven. Daar lagen nog grootere schepen dan te Enkhuizen. En men loste allerlei vreemde waren. Er liepen zelfs zwarte lieden rond, negers, die met de vaartuigen uit de vreemde waren meegekomen.

— Man, waar hoort gij thuis? vroeg Aagje, in haar nieuwsgierigheid, aan zoo'n zwarten matroos.

Maar die verstond haar niet. Hij rolde zoo met zijn oogen en liet, tusschen de zwarte lippen, de witte tanden zien, dat de vrouw verschrok en haastig achteruit week.

Ze had wel eens gehoord, dat die negers menschen opaten.

— Hij moest eens trek krijgen en mij een stuk van mijn gezicht afbijten, vreesde Aagje. Waarom brengen ze zulke wilden in ons land? Maar o, wat zal ik te Enkhuizen veel kunnen vertellen!

Ze verheugde zich op dit vooruitzicht en ze slenterde al weer verder.

Zoo werd het avond. En Aagje gevoelde zich erg

moet. Nu verlangde ze naar huis. O, zat ze maar in haar gezellige kamer.

Waar zou ze hier overnachten? Die vraag bekommerde haar zeer.

Daar naderde een vrouw die een mand droeg. Aagje sprak haar aan en zei:

Ik ben heelemaal vreemd te Amsterdam, want ik kom uit Enkhuizen. Kunt gij mij niet een goed logement aanduiden?

De vrouw keek naar de bloedkoralen met het gouden slot en naar de ringen en de beugeltasch.

— Woont ge te Enkhuizen? vroeg ze.

— Ja!

— Maar ik heb daar ook nog gewoond, beweerde de vrouw. En me dunkt dat ik u ken. Neen, ge zijt me niet vreemd.

— Ik heet Aagje Ewants en ben getrouwd met Egbert Janszoon.

— Juist, juist, waar zaten mijn gedachten! riep de Amsterdamsche vrouw uit. Ge zijt de goede mevrouw Janszoon! Nu weet ik het. Wel hoe toevallig, dat ik u hier ontmoet in dit groote Amsterdam.

— Ik wilde de stad eens bekijken, maar ik kan van avond niet meer naar Enkhuizen terug.

— Neen, daarvoor is het te laat. En zoekt ge logies?

— Ja. Ik ken hier natuurlijk den weg niet.

— Hoe gelukkig, dat ge me aangesproken hebt, en ik u nu helpen kan. Anders zoudt ge misschien in

de handen van bedriegers gevallen zijn, want die loopen er hier veel.

— O, ge maakt me waarlijk bang! verzekerde Aagje.

— Ja, die deugnieten hebben al menigen bedrogen en bestolen, verzekerde de Amsterdamsche vrouw. Ze doen zich vriendelijk voor, maar wee als ge naar hen luistert. Nu, er is voor u nu geen gevaar meer, want ik zal u terecht helpen. Daar ik u te Enkhuizen gekend heb wil ik u gaarne een dienst bewijzen. Ga mee naar mijn huis en ge kunt bij ons vernachten.

Aagje was over dit aanbod zeer tevreden. En gaarne vergezelde zij die vriendelijke vrouw. Toch vond ze het vreemd, dat deze met haar naar een achterbuurt ging. Er stonden daar kleine vuile huizen.

— Ik woon nog niet waar ik het gaarne zou willen, zei de vrouw. Maar het is zoo moeilijk een goed huis te vinden, meer in het midden der stad. Mijn man is er voortdurend aan het zoeken. We moesten ons zoo lang hier behelpen. Nu ge krijgt toch een goed bed.

Aagje was te moe, om echter heel veel op de omgeving te letten. Ze vond den tocht nog lang. Het werd reeds donker, en nog leidde de Amsterdamsche vrouw haar door allerlei straten. Eindelijk zei ze.

— Nu zijn we er... Kom maar binnen!

En Aagje werd in een nauwe gang geleid, een eng trapje op en dan in een kamer.

— Jacob, sprak de Amsterdamsche vrouw, nu heb

ik waarlijk een kennis uit Enkhuizen mee gebracht. Ik ontmoette haar op straat.

Dit zei ze tot een man dien Aagje niet kon zien, want er was nog geen licht opgestoken.

— Jacob, steek de lamp eens aan, hernam de vrouw.

Dit gebeurde, en nu bemerkte Aagje dat ze zich in een armoedig bemeubelde kamer bevond.

De man, die Jacob heette, bekeek haar nieuwsgierig.

— Het is mevrouw Janszoon, ge weet wel uit Enkhuizen, sprak de Amsterdamsche. En mevrouw wist niet, waar ze zou overnachten. Ik ontmoette haar op straat en ze vroeg me om raad. Toevallig, hé! En natuurlijk heb ik haar mee gevraagd naar hier, want anders zou ze misschien in handen van bedriegers gevallen zijn. Die loopen er hier veel, hé, Jacob?

— Dat zou ik gelooven! bevestigde de man. Ge hebt heel goed gedaan, Griet! Mevrouw is hier welkom.

— We zitten klein behuisd, hernam de Amsterdamsche. Ik heb het aan mevrouw verteld, dat we een betere woning zoeken, doch deze zeer lastig te vinden is.

— Ja, we moeten nu maar tevreden zijn met dit huis, erkende Jacob.

Aagje gevoelde zich zonderling te moede. Ze zat nu hier bij deze vreemde menschen, in een armzalige kamer. O, wat had ze een verlangen naar haar eigen

goede gezellige woning! Ze berouwde haar reis naar Amsterdam.

— Al zitten we hier klein, toch hebben we geld, hernam Griet. En ik zal voor mevrouw eens een lekker avondmaal bereiden.

— Ik zou liever dadelijk gaan slapen, sprak Aagje.

— Zonder eten? Neen, dat kan niet zijn! Ge zoudt leelijke droomen hebben.

— Ja, die komen uit een leege maag voort, beweerde Jacob.

— De tafel is in een ommezentje gezet, zei Griet. En dan kan mevrouw heerlijk rusten.

Ze verliet de kamer, gevolgd door haar man, Aagje bleef dus alleen en ze had wel kunnen schreien, zoo somber was ze gestemd. O, ze voelde heimwee naar Enkhuizen.

Nu zat ze hier alleen in dat groote, vreemde Amsterdam. Die nieuwsgierigheid en ontevredenheid toch.

Jacob en Griet bleven tamelijk lang weg. Eindelijk keerden ze terug.

— Mevrouw, we hebben u lang laten wachten, hé? sprak Griet. Maar ik ben naar den bakker geloopt om een lekker broodje. Dat zal u goed smaken.

— Met een beker witten wijn! voegde Jacob er bij. Als oude Enkhuizers willen we u goed onthalen...

— Wat een geluk dat ik u ontmoet heb! verzekerde Griet weer. Het gebeurt, dat slechte kerels vreemde menschen in een logement brengen, dat een echt roovershol is.

— O, ja, stemde Jacob toe. Laast deed men het nog met een Engelschen koopman. En die werd in dat logement vermoord. Dat is gelukkig aan het licht gekomen... en de schuldigen werden zwaar gestraft. Maar meestal blijft zulk een misdaad verborgen.

— 't Zou heel goed hebben kunnen zijn, dat mijnheer Janszoon nimmer weer iets van u gehoord had, hernam Griet. En dat zou toch verschrikkelijk zijn!

Aagje werd nog akeliger door al dit gepraat... Ze was dan toch dankbaar, dat ze nu bij goede lieden mocht logeeren, al hadden ze slechts een armoedig huis. Doch ze zou nooit meer alleen op reis gaan!

Het avondmaal stond nu klaar. Aagje kon niet veel eten. Ze dronk, bij een stukje brood, een beker wijn. Griet vulde dien beker nog eens.

— De wijn is onschuldig, beweerde ze. Ge zult er nog eens zoo lekker van slapen, mevrouw. En morgen zijt ge dan heel goed uitgerust. Doe mij nu het plezier en drink de kroes uit.

En Aagje deed het, omdat de vrouw bleef aandringen.

Maar ze werd toch duizeling in het hoofd.

— Ik zou gaarne nog wat over Enkhuizen gebabbeld hebben, zei Griet. Doch ik merk, dat mevrouw al zeer slaperig is. Morgen aan het ontbijt zal dat beter gaan.

— Ja, antwoordde Aagje geuwend.

— Kom dan maar mee! Er is een zacht bed voor u. Heb geen zorgen en leg uw hoofd gerust neer...

Griet leidde mevrouw Janszoon naar een achterkamer. Aagje was te vermoeid, om er op te letten, dat alles hier nog kaler en schameler was. Ze kon bijna op haar beenen niet meer staan. Griet moest haar helpen, bij het ontkleeden.

— 't Is of ik ziek ben, stamelde Aagje.

— O, neen... de groote stad kan een mensch zoo afmatten. Dat was met mij ook zoo, toen ik pas uit Enkhuizen kwam, 't Is door al dat gewarrel en gewoel. Het hoofd begint daarvan te draaien... En ge zult nu slapen als een roos en morgen weer heelemaal frisch zijn, lieve mevrouw.

Aagje bleef geen twee minuten meer wakker.

II.

't Was ochtend. Op een hoek van een achterstraat te Amsterdam stond een groote, versleten langwerpige mand, gesloten met een deksel, waarin eenige gaten gesneden waren.

Menschen, die naar hun werk gingen zagen die mand wel maar moeiden er zich niet mee. Ze meenden zeker dat de eigenaar even een herberg binnen was en zijn vracht hier zoo lang neergezet had.

Er kwam meer volk, want het werd stilaan later. Vrouwen gingen naar de markt en kinderen naar school.

Uit het huis waar voor de mand stond, trad een man.

— Dat ding blijft daar maar, zei hij. Ik begrijp het niet. Zou die mand van een wagen gevallen zijn?

Hij wilde eens door een der gaten in het deksel kijken, maar sprong verschrikt achteruit. Hij hoorde een geknor.

— Er leeft iets in die mand! riep hij.

En dadelijk naderden er menschen. En zij ook hoorden een geluid. Ze blikten elkaar aan.

— Wat mag er wel in die mand zitten? vroeg de persoon, die het eerst dat leven gehoord had.

— Wel, kijk eens, dan zult ge het weten! riep een burger, die naar achter stond. Of durft ge niet?

— Durft gij? 't Lijkt wel spokerij.

— Bang zijn, voor zoo'n grooten kerel! Ik kan er niet bij, maar anders...

Zoo snoefde de burger. Dadelijk maakte men plaats voor hem. Doch hij bleef van achter staan.

— Toon nu uw moed! schreeuwde de bewoner van het huis op den hoek.

— Och, dat ding gaat mij niet aan!

— Ge durft ook niet... Moed genoeg, hé! maar alleen met den mond.

— Wat heb ik met uw mand te maken.

— Mijn mand!... Is dat mijn mand? Ge liegt, bluffer!

— Kom, kom, maak geen ruzie over zoo'n kapotten korf! sprak nu een brouwersknecht. Zijt gij oude besjes of kleine kinderen, die u bang laat maken door spokerij?

En met een ruk trok hij het deksel omhoog. Ieder rekte den hals.

— Wat drommel, daar ligt een vrouw in te slapen! riep de brouwersknecht verbaasd.

— Is ze dood? vroeg men.

— Kan een doode zoo snorken? 't Is of een blaasbalg bezig is... Hei, vrouwtje, hebt ge geen beter bed dan zoo'n mand?

En de brouwersknecht trok de slaapster op. Deze werd wakker en keek verbaasd rond. De menschen lachten om haar koddig gezicht.

— Maar dat is Aagje, van Janszoon! riep een schipper. Hoe in de wereld komt zij hier?

— Kent ge haar? klonk het.

— Of ik haar ken! Aagje uit Enkhuizen. Ik kom ook uit die stad.

En 't was waarlijk de nieuwsgierige reizigster, die nu verschrikt de Amsterdammers aanstaarde.

— Hoe kom ik hier? stamelde ze.

— Ja, hoe komt ge hier? kreet een vrouw. Ge zijt natuurlijk dronken geweest. 't Is een schande... Ze moesten u in 't spinhuis zetten (1).

— Hoor eens, Aagje is een fatsoenlijke burgeres van Enkhuizen! hernam de schipper. En zij is zeker bedrogen geworden!

(1) Gevangenis, die men toen spinhuis noemde, omdat de vrouwen er sponnen.

— Maar hoe kom ik hier? wilde Aagje weer weten. Ik woon te Enkhuizen.

— Ze houdt zich onnoozel, verzekerde de vrouw, die Aagje maar dadelijk naar 't spinhuis wilde sturen. Ja, hoe komt ge hier? Denk maar eens goed na. Dronken geweest, hé... en dan hebben ze een grapje met u uitgehaald. Met mij zullen ze het niet lappen, maar ik drink ook geen brandewijn.

Een politieagent die al dat volk zag, kwam nu nader en vroeg met luide, zware stem:

— Wat gebeurt er hier?

Wel twintig menschen kakelden er dooreen.

Aagje stond recht in de mand. Ze droeg een ouden, vuilen mantel. En van angst en schaamte begon ze te schreien.

— Ik ken die vrouw, zei de schipper uit Enkhuizen tot de politieagent. Ze moet hier door bedriegers beroofd zijn geworden. Ze is van een heel fatsoenlijke familie!

De politieman hielp Aagje uit de mand en zei, dat ze moest mee gaan naar het bureel. Ook de schipper zou hem vergezellen. Maar wel drie honderd menschen volgden, babbelend, lachend en sommigen zelfs zingend.

Aagje herinnerde zich nu Jacob en Griet. Die moesten haar zoo schandelijk bedrogen hebben. O, wat was mevrouw Janszoon nu beschaamd. Ze durfde niet opkijken. Door de politie opgebracht! En in zulk een gewaad! En dan al dat joelende volk achter zich!

Gelukkig was het bureel niet ver. Daar zat een overste, die ook vreemd opkeek.

— Zeker een vrouw die dronken geweest is? vroeg hij.

Verachtelijk zag hij het arme Aagje aan.

— Ik denk dat zij in de handen gevallen was van eenige dieven, meende de politieagent. Deze schipper kent haar en zegt dat ze van heel fatsoenlijke familie is te Enkhuizen.

't Best was Aagje zelf haar lotgevallen te laten vertellen. En ze verhaalde, hoe ze naar Amsterdam was gekomen, om de stad te bekijken. Ze kende hier niemand. Ze vroeg 's avonds aan een vrouw om een goed logement. En deze had haar meegenomen naar haar huis. Ze beweerde, dat ze ook te Enkhuizen had gewoond en mevrouw kende. Aagje had dan bij haar en haar man gegeten en twee bekers wijn gedronken. Ze was toen reeds slaperig. En Griet, zoo heette de vrouw, had haar te bed gebracht. Ze was dadelijk ingeslapen en verder herinnerde Aagje zich niets meer. Ze ontwaakte in die mand.

De politieoverste schudde medelijdend het hoofd.

— Maar ge zijt toch niet in dien mantel van huis gegaan? vroeg hij.

— O, neen, mijnheer, antwoordde Aagje. Ik droeg mijn beste kleet, en een halssnoer en ringen, en een beugeltasch. O, alles is weg... ook mijn geld!

— Natuurlijk! Die vrouw zag uw juweelen en kreeg er zin in. Daarom was ze zoo gediensig en zoo vriendelijk.

En ze maakte u wijs, dat ze u kende. Ze nam u mee. En ge moest daar eten en twee bekers wijn drinken...

— Ik had van een genoeg, maar die Griet drong aan, dat ik er nog en zou nemen. Ze beweerde, dat ik er zoo lekker van zou slapen.

— Natuurlijk, want ze had er een slaapmiddeltje in gemengd.

— Ik werd er duizeling van...

— Dat begrijp ik. En toen ge slaapt, heeft die gemeene bedriegster u van alles beroofd, van uw juweelen, uw geld en zelfs uw kleederen. En dan stopten ze u in een oude mand en ze droegen u van nacht naar een heel ander punt. O, ik weet hoe dit volkje te werk gaat. Waarom komt ge ook alleen naar Amsterdam als ge nog zoo onnoozel zijt, om in ieder vertrouwen te stellen?

— Waarom? sprak nu de schipper. Omdat Aagje zoo nieuwsgierig is en altijd wat anders wil zien en hooren.

— Dan heeft ze nu een goede les gehad, hernam de politieoverste. Mevrouw, gij kent de straat zeker niet, waar die bedriegster u bracht.

Aagje herinnerde er zich niets van.

— Och, de sluwe feeks heeft er u natuurlijk langs een omweg heengeleid, zei de overste.

De schipper wilde Aagje geld leenen, om nieuwe kleeven te koopen, want in dien vuilen mantel kon de reizigster niet naar Enkhuizen terug keeren. Een agent

ging naar een winkelierster, die allerlei kleederen verkocht. En een uur later kon Aagje zich weer voegzaam vertoonen.

De schipper die vandaag naar Enkhuizen voer, zou haar mee nemen. Hij leidde Aagje naar boord. En het vrouwtje stelde nu geen belang meer in Amsterdam. Ze smeekte den schipper toch in de stad niets van het avontuur te vertellen. De goede man beloofde het.

't Was al laat, toen Aagje te Enkhuizen aan kwam. Mijnheer Janszoon was een uur eerder uit Kampen terug. En ongerust liep hij nu overal rond, op zoek naar zijn vrouw. Hij werd bepaald angstig, toen men hem vertelde, dat men Aagje in den wagen voor Amsterdam had gezien. De man besloot den volgenden ochtend naar die stad te reizen.

Hij zat treurig thuis, toen Aagje verscheen. Ze begon te weenen.

— Wat is er gebeurd? riep mijnheer Janszoon uit.

De schipper was meegekomen en vertelde alles.

— Dat komt nu van al uw nieuwsgierigheid, zei mijnheer Janszoon. Ge zijt uw juweelen, uw tasch met geld en uw beste kleed kwijt. Ge hebt daar voor schande van de menschen door Amsterdam geloopt. En 't had nog erger kunnen afloopen. Die bedriegers moesten u eens vermoord hebben!

De heer Janszoon gaf den schipper het geleende geld terug en nog een flinke belooning er bij.

Aagje beloofde beterschap. De politieoverste deed

wel een onderzoek, maar kon de dieven niet opsporen.

De schipper zweeg, maar toch werd de geschiedenis te Enkhuizen bekend. Onder al dat volk te Amsterdam waren misschien nog wel stadsgenooten geweest. In elk geval werd Aagje's avontuur te Enkhuizen druk besproken. En in de eerste weken durfde het vrouwtje zich niet op straat vertoonen. Toen was het, dat men haar « nieuwsgierig Aagje » noemde en deze naam is in onze taal blijven bestaan.

Niet alleen meisjes, doch ook jongens kunnen al te nieuwsgierig zijn. Zeker, weetgierig mag men wezen en gepaste vragen stellen. Dat ontwikkelt. Maar verkeerd is het te zaniken als: « Moeder, wat zit er in die doos? Toe, moeder, zeg eens, wat er in die doos zit? Moeder, hoeveel kost mijn kleed? Och, toe moeder, hoeveel kost mijn kleed? Moeder, ik zou toch willen weten, wat mijn kleed kost? Moeder, waar is vader heen? Moeder wat doet vader te Brussel? Toe, moeder, zeg het eens, ik zou zoo gaarne willen weten, waarom vader naar Brussel is ». En zoo meer! Ge begrijpt me wel, hé?

DE KINDERDIJK.

Victor en Emmerance Peeters waren al vroeg op. En hun blijde stemmen klonken door het huis. Geen wonder ook, ze mochten vandaag met vader en moeder op reis. En welk een reis! Ze zouden met den stoomboot van Antwerpen naar Rotterdam varen.

Mijnheer Peeters, die koopman was, had in die Nederlandsche handelsplaats eenige zaken te verrichten. Het was voor de kinderen groote vacantie en vader en moeder hadden besloten hun eens een uitstapje te gunnen.

Gevieren zouden ze met de stoomboot het reisje naar Rotterdam doen. Er waren nog twee zusjes: Elza en Marijntje. Maar die waren pas twee en vier jaar. Ze zouden thuis blijven bij de meid en tante Liza, die voor deze gelegenheid daar kwam.

De tocht moest drie dagen duren.

Welgemoed gingen mijnheer en mevrouw Peeters met Victor en Emmerance naar de Schelde. Gelukkig was het prachtig weer. De zon scheen vroolijk. En de Onze Lieve Vrouwetoren rees daar in het gouden morgenlicht.

Onze passagiers waren bijtijds aan boord.

Vader moest dikwijls naar Rotterdam. Hij ging altijd met den trein. Dan verliep de reis veel vlugger.

Maar nu was het om een tochtje op het water te doen, aangenaam en nuttig tevens.

Aan dek stonden stoeltjes en de familie koos een goed zitplaatsje. De boot vertrok. Er waren nog andere reizigers aan boord.

Eerst voer men langs de stad, dan voorbij Austuweel. En weldra strekten zich aan beide oevers achter de dijken de polders uit.

Mijnheer Peeters moest heel wat plaatsen aanduiden: Kalloo, Liefkenshoek, Doel, links; Oorderen, Willemarsdonk, Lillo, Beirendrecht, Santvliet, rechts. En Victor en Emmerance dachten aan het boekje uit de kinderbibliotheek over moeder Eyer en het verhaal van de overstroming in den Polder.

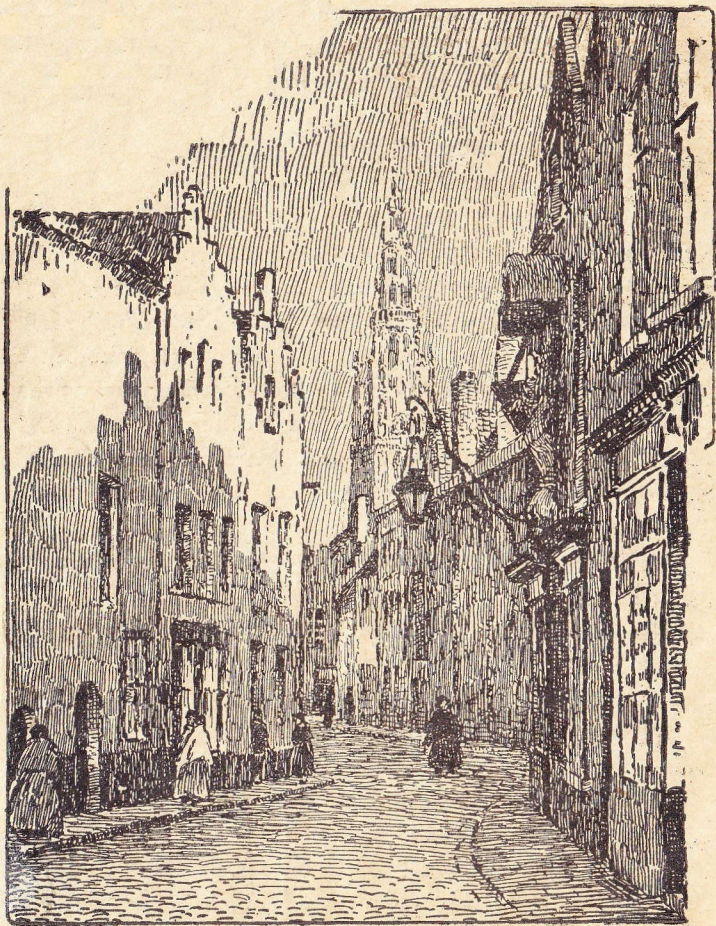
— O, alle dorpen hier hebben zulk een geschiedenis van rampen, door het water aangebracht, zei vader.

De kinderen zagen nog meer oorden, hun niet onbekend. In een boekje der kinderbibliotheek hadden ze gelezen over het verdronken land van Saaftinge en vader wees een grauwe vlakte.

— Daar is het land van Saaftinge, zei hij, en vroeger lag er de stad Namen.

Hij wees dan aan den overkant eenige gebouwen op den dijk.

— Bath, vervolgde hij. Nu is het een gehucht, maar eens was het een dorp, dat echter ook door de golven vernield werd. De toren bleef nog alleen boven het water uitsteken. Bath ligt al in Holland.

De boot voer verder een kanaal binnen. En op de oevers zagen de kinderen Zeeuwsche boerinnen in hun eigenaardige kleederdracht. Uit het kanaal, dat het eiland Zuid-Beveland doorsnijdt, voer de boot weer een breed water op.

— Dit is de Ooster-Schelde, sprak de heer Peeters. O, daarvan hadden Victor en Emerance ook al gelezen, in het boekje over de « Verdrongen Stad ». Dat is de geschiedenis van Reimerswaal, dat door de golven vernield werd. Een breede zandbank is de plaats, waar Reimerswaal lag. Dan wees vader heel in de verte den zwaren toren van Zierikzee aan, evenmin een vreemde. Want de kinderen hadden ervan gelezen in hun boekje « Uit de oude Doos ». En ze wisten dat de Vlaming Keldermans dien toren had gebouwd.

Maar intusschen opende moeder haar mandje en haalde ze lekkere broodjes te voorschijn. Die smaakten heerlijk. Aan boord kon men koffie of melk kopen. De reis had de eetlust gescherpt.

Wat was er nog veel te zien en te vertellen!

Al een eind in den namiddag zagen de kinderen een lange brug, van veertien bogen. De brug meet veertien honderd meters. Aan weerszijden zijn er dan nog lange dammen.

— Dat is de brug van de Moerdijk verklaarde de heer Peeters. Als ik met den trein van Antwerpen naar Rotterdam ga, rijd ik er over. Dat duurt vier minuten. Maar de trein rolt traag. En achter die Moerdijkbrug

ligt de Biesbosch: dat is een verzameling van zeer veel kleine eilanden, waarop riet en biezten groeien. De Biesbosch was in vroeger eeuwen een vruchtbare, welvarende streek. Maar den 18en November van het jaar 1421, op Sint Elisabethsdag, brak de storm de dijken door en liep die heele streek onder water. Twee en zeventig dorpen vergingen toen en wel honderdduizend menschen verloren daarbij het leven. Hoeveel paarden, koeien, ossen, schapen en andere dieren er omkwamen ja, dat was niet te schatten. Men heeft acht en dertig dorpen later herbouwd. Maar vier en dertig liggen daar nog begraven. Men zegt, dat de ramp te wijten was door het open laten van een sluisje. Kleine oorzaken hebben dikwijls groote gevolgen.

De gevormde waterplas was tien uur lang en tot twee meter breed.

Bij die ontzettende ramp kwam, tegen een dijk bij Dordrecht, een wiegje aangedreven. Op de kap zat een kat. En het dier toonde zich bezorgd om zijn leven. Als de wieg naar rechts overhelde, sprong de kat op de linkerzijde van de kap. Dreigde de wieg naar links om te slaan, wip... het beest zat weer rechts. En zoo hield het de wieg recht op de onstuimige golven.

Maar de menschen, die van den dijk het zonderling vaartuig zagen naderen, keken nog verbaasder op, toen ze in de wieg een kindje bemerkten. Het wichtje sliep rustig, en had geen de minste vermoeden van deze gevaarlijke reis. 't Was bovendien te klein, om den waren toestand te beseffen.

Zeker was de houten wieg uit het ondergeloopen huis weggedreven. De ouders van het kind moesten verdronken zijn. De kat zal in doodsnood boven op de wieg gesprongen zijn. En ze toonde nu verstand van schipperskunst te hebben.

De wieg was behouden aan wal gekomen. Medelijdende menschen namen het weesje en ook de kat mee.

Van toen af heeft men dien dijk den « Kinderdijk » genoemd, en hij heet nog zoo. Maar hij is niet meer verlaten en eenzaam als 1421. Er staan huizen op en we zullen er scheepstimmerwerven zien, want straks komen we er langs.

Victor en Emerance hadden belangstellend naar dit eigenaardig verhaal geluisterd.

Wat later legde de boot te Dordrecht aan, welks hooge, vierkante toren reeds lang zichtbaar was geweest. En toen voer men weer verder.

Zoo bereikte men den Kinderdijk. Nu klonken er honderden hamers en heerschte er groote drukte. Maar de familie Peeters dacht aan den morgen, toen de oorkaan er loeide en op de golven die wieg kwam aangedreven.

— Op een tentoonstelling te Gent heb ik eens een schilderij van de overstroming gezien, zei vader. Ze moet in die dagen reeds gemaakt zijn. De kunstenaar gaf een beeld van de verwoesting. En arme lieden komen naar Dordrecht gevluht met hun weinige have. Ge kunt daar goed nagaan, hoe de menschen toen gekleed gingen, welk gerief ze zoo hadden. Ja, die ramp

was verschrikkelijk. Ook in Vlaanderen richtte de orkaan toen groote verwoestingen aan.

De bootreis van Antwerpen naar Rotterdam duurde den heelen dag. Eindelijk kwam Rotterdam in het zicht. Moeder vond dat het tijd werd. Men kan van het goede ook genoeg krijgen. En allen waren moe van het vele kijken, praten en luisteren en van de zeelucht, die ook over de Zeeuwsche stroomen waait.

Nu vader kende een uitnemend gasthof, waar allen heerlijk zouden rusten. Dan hadden ze den volgenden morgen nieuwe krachten om Rotterdam te bekijken. En den derden dag zouden ze met den trein terugkeeren.

IN DEN SINT PIETERSBERG.

Canne is een dorpje van Belgisch Limburg dat aan de Nederlandsche grens paalt. Daar ziet men ingangen van den St-Pietersberg een hoogen heuvel tusschen den Maas en de Jecker, op gebied van Hollandsch-Limburg.

Ik sta liever op den heuvel dan er binnen in. Welk een heerlijk gezicht geniet men van den top over het schoone Limburg.

En Belgisch-Limburg met zijn prachtige heiden en bosschen, eenerzijds, zijn vruchtbare, golvende akkers, anderzijds, met Hasselt, Tongeren, Sint-Truiden,

Maaseik, Genick, en zooveel zeer lief gelegen dorpen, zoowel als Hollandsch-Limburg, met het oude Maas-tricht, het lachend heuvelland van Valkenburg, Gulpen, Vaals, Sint-Geertrui, enz., zijn een bezoek overwaard. En we zullen in onze kinderbibliotheek dan ook eens wat meer van Limburg vertellen.

Maar we kunnen niet alleen op, doch ook in den Sint Pietersberg tusschen Canne, Maastricht en Sint-Pieter gaan. Door het uitgraven van mergelsteen, die in het bouwvak gebruikt wordt, is de heuvel in den loop der eeuwen uitgehold geworden. En zoo ontstond een grot met gangen en dwarsgangen, welker aantal men op zestien duizend schat. Het gewelf rust op kolommen. Sommige galerijen zijn achttien tot twintig meter hoog en zes meter breed. Andere gangen zijn veel lager en smaller.

Ik was nog jong, toen ik voor de eerste maal de grot bezocht. Maar nooit vergeet ik de indrukken, toen opgedaan. Natuurlijk waagde ik er mij niet alleen in, want wie dat doet, loopt gevaar te verdwalen en zijn leven te verliezen. Reeds voor velen is de Sint Pietersberg een akelig graf geworden.

Bij het dorp Sint-Pieter ziet men de uitspanning Slavante, waar vroeger het aldus genaamde klooster der Minderbroeders was, dat in den Franschen tijd (1792) vernield werd. In 1640 wilden vier monniken van dit klooster in de steengroeven van den berg een schuilplaats bouwen. Het waren toen roerige tijden. Men voerde dikwijls oorlog en zulk een schuilplaats,

waar men bij gevaar kon vertoeven, was dus wel van belang. De monniken zochten daartoe in den doolhof der galerijen een geschikte plek. De schuilplaats mocht niet te dicht bij de ingang zijn. Een vijand zou die dan te spoedig ontdekken.

Om den weg terug te vinden, bij hun onderzoek naar een doeltreffend oord, hadden de monniken een kluwen garen meegenomen. Ze bonden het eind aan een punt bij den ingang; naarmate ze verder gingen ontrolden ze het kluwen. Eindelijk waren ze zeer ver gegaan en wilden ze terug. Ze volgden nu het garen. Maar eensklaps schrokken ze geweldig. Het garen kwam naar hen toe, nu ze het inpalmden. Het was door het schuren tegen een der pilaren afgebroken. Daar stonden nu de ongelukkigen, heel ver in den doolhof. Ze zochten den terugweg maar dwaalden voortrend rond.

De overste van het klooster, was 's avonds zeer ongerust, toen de vier monniken niet terug keerden. Hij zond paters uit, om hen te zoeken. Deze riepen in de galerijen, maar kregen geen antwoord. Voorzichtig schreden ze voort, ten einde ook niet te verdwalen. Ze brachten herkenningsteekens aan, om veilig terug te kunnen keeren... Zoo gingen dagen voorbij met opsporingen, zonder dat men de verdoolden vond. Eindelijk den zevende dag had men zekerheid. Daar in een der verste gangen, van de oude, reeds lang verlaten groeven, lagen vier lijken. Het waren de monniken, die hier den dood vonden. Ze rustten met het ge-

laat ten gronde, een rozenkrans in de hand. Zeker hadden ze geknield en biddend het einde afgewacht, toen de fakkels uitgedoofd waren en de paters, van honger en uitputting het zoeken moesten opgeven...

Op den wand had een van hen met kool en schets gemaakt van het klooster en er de datum onder geplaatst.

Zij zijn de eenigen niet, die in den berg het leven lieten.

In 1795 werd Maastricht door de Franschen belegerd. Eenige kanoniers waagden zich zonder gids in de grot. Nooit heeft men hen weergezien.

In den Franschen tijd zochten veel Limburgers een wijkplaats in den berg, om aan den hatelijken legerdwang van Napoleon te ontsnappen.